

רשות ניירות ערך

פרוטוקול משיבת רשות מספר 4-2017
שהתקיימה ביום ב' 29.5.2017 בשעה 16:30 במשרדי הרשות בתל אביב

החל מחודש ינואר 2012, הפרוטוקולים נערכים בדרך של תמצות עיקרי הדיון. הפרוטוקולים המפורסמים לציבור אינם כוללים נושאים שנקבע כי אינם מתאימים לפרסום, כגון דיונים בעניינים העלולים לפגוע בפרטיות של אדם או חברה, עניינים מנהלתיים, סקירות ועדכונים בנושאים שונים, וכדומה.

חברי המליאה:	שמואל האוזר, ניצן שילון, פנינה גיא, האני חאג' יחיא (טלפונית), אילנית גביוס, אלון בכר, שלומית פרגו ברנע.
--------------	---

עובדי רשות:	עודד שפירר, אסף ארז, מוטי ימין, איגור איבניצקי, צפנת מזר, אופיר איל, גיא דביר, אורית שרייבר, רון קליין, אביטל קרופניק, שרון אופיר, איציק זקן, שרה קנדלר, שרונה מזליאן-לוי, לירון כהן דניאלי, מרב אורן.
-------------	--

על סדר היום

1. קביעת רשימת נסיבות לבחינת פגם במהימנות של רכזי הצעה ושל בורסה ומסלקה - עדכון לפני פרסום להערות הציבור.
2. הצעה לתיקון תקנות ניירות ערך (דואר אלקטרוני מאובטח), התשע"ג-2012 ותקנות ניירות ערך (חתימה ודיווח אלקטרוני), התשס"ג-2003 - עדכון לפני פרסום להערות ציבור.
3. תיקון סעיף 46ב לחוק ניירות ערך ביחס לחברות דואליות - עדכון לפני פרסום להערות ציבור.
4. הצעה לתיקון חוק ניירות ערך בעניין אופציות בינאריות - לאחר הערות ציבור.

הדיון

1. קביעת רשימת נסיבות לבחינת פגם במהימנות של רכזי הצעה, בורסה ומסלקה - עדכון המליאה לפני פרסום להערות הציבור.

רקע בתיקון 58 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 הוסדרה אפשרות ביצוע הצעה ומכירה של ניירות ערך לציבור בפטור מתשקיף במודל של מימון המונים. בין תנאי הפטור נכללת הדרישה כי הצעה כאמור תוכל להתבצע רק באמצעות "רכז הצעה" - חברה שרשומה

במרשם הרכזים שתנהל הרשות, ושעומדת בתנאי כשירות שנקבעו בדין ("מרשם הרכזים"). בנוסף, בתיקון 63 לחוק בעניין שינוי מבנה הבורסה, שאושר לאחרונה, אומצו, בין היתר, הסדרים חדשים בנוגע לפיקוח הרשות על הבורסה ועל מסלקות, לרבות חובת קבלת היתר החזקה (של 5% או יותר) או היתר שליטה בבורסה או במסלקה. במסגרת הסדרים אלו נקבע כי יושב ראש הרשות רשאי לבטל את רישומו של רכז ההצעה ממרשם הרכזים, וכן רשאי לבטל או להתלות רישיון של בורסה ושל מסלקה או לשנות היתר החזקה או היתר שליטה שנתנה או לבטלו באם התקיימו נסיבות שיש בהן כדי להעיד על פגם במהימנותו של מי מהם או מי מבין גורמים הקשורים אליהם, כמפורט בחוק. החוק קובע כי נטילה כאמור תעשה על בסיס רשימת נסיבות שתפרסם הרשות שיש בהן כדי להעיד על פגם במהימנות של הגורמים הרלוונטיים.

הסדרים אלה בסיסם במקור בחוק ייעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התש"ע – 2010, במסגרתו עודכנו הסעיפים המקנים לרשות סמכות שלא להעניק או ליטול אישור פעולה בדמות רישיון, רישום, היתר וכדומה בשל פגם במהימנות שנתגלה בגורם המפוקח ונקבעו הסדרים דומים להסדרים המתוארים לעיל. בעקבות חוק זה פורסמה באתר הרשות ביום 4.12.2011 רשימת נסיבות שיאפשרו ביטול רישום או רישיון בשל פגם במהימנות ("רשימת הנסיבות"). בעקבות תיקוני חקיקה שנערכו לחוקים בפיקוח הרשות במהלך השנים ממועד פרסום רשימה זו - תיקונים במסגרתם התווספו גורמים מפוקחים חדשים, רשימת הנסיבות עודכנה והיא הוחלה גם לגבי הגורמים המפוקחים הנוספים.

לאור האמור לעיל מוצע להחיל את רשימת הנסיבות כעת גם בקשר עם בדיקות מהימנות בנוגע לרישום במרשם הרכזים, וכן בנוגע לרישוי בורסה ומסלקות ומתן היתרי החזקה ושליטה, והכל בקשר שינוי ביטול או התלייה של הרישום, הרישיונות וההיתרים המפורטים לעיל. מוצע לפרסם להערות הציבור הצעה זו, כאשר לאחר קבלת הערות הציבור וביצוע שינויים, ככל שיידרשו, תובא ההצעה לאישור המליאה.

דיון:

חבר מליאה שאל מדוע רשימת הנסיבות לבחינת פגם במהימנות נדרשת לצורך ביטול רישיון, אך אינה מיושמת לצורך בחינה מלכתחילה האם נכון ליתן רישיון. בתשובה, הוסבר כי ישנה הבחנה משפטית בין האפשרות לשלול רישיון לבין האפשרות שלא ליתן אותו מלכתחילה, מתוך הסברה כי הפגיעה היא משמעותית יותר באקט של שלילת רישיון. ואילו, בבחינה שנעשת מלכתחילה ההנחה המשפטית היא שיש לאפשר יותר גמישות - אין קריטריונים קשיחים, אלא ניתן לשקול מכלול של שיקולים. כן צוין כי הבחנה זו מוחלת באופן רחבי ביחס לרגולציה הרלבנטית בכלל הרגולטורים הפיננסיים.

במענה לשאלת חבר מליאה הובהר כי רשימת הנסיבות תהיה אחידה לכל הגורמים המפוקחים על ידי הרשות אשר הרשות נדרשת לפרסם כללים מסוג זה לגביהם, באופן שהגורמים שצוינו לעיל יתווספו לרשימה הקיימת לפיה פועלת הרשות כיום ביחס לגורמים המפוקחים על ידה.

בהקשר של הסדרת מימון ההמונים, חבר מליאה ביקש להבין מדוע קיימת אפשרות של רכזי הצעה להשקיע בחברות המגייסות דרכם, לאור ניגודי העניינים הפוטנציאליים

שהדבר מעורר, ככל שרכזי הגיוס ישווקו הצעות מסוימות. בתשובה, הוסבר כי רכזי ההצעה מנועים מביצוע ייעוץ השקעות, כך שניגוד העניינים אינו קיים בהיבט זה. חריג לכך הוא אפשרות לבצע דירוג. כן הוסבר כי השאלה האם לאפשר לרכזי הצעה להשקיע בתאגידים המגייסים או לא, זו שאלה שדנו בה רבות ברשות, ונידונה בהרחבה גם בשלבים השונים של החקיקה האמריקאית של רגולציה מקבילה. בסופו של דבר הוחלט לאפשר את ההשקעה האמורה, לאור היתרונות הגלומים בכך, אך לאזן את הפגיעה הפוטנציאלית בציבור המשקיעים במגבלות שונות על אפשרויות ההשקעה, וכן בחובת גילוי. עוד בהקשר זה הוסבר כי לאחר התלבטות רבה בנושא, הוחלט לאמץ את הגישה האמריקאית בהיבט זה של ההסדרה, כך שאפשרות ההשקעה היא רק עבור רכזי ההצעה ולא עבור עובדיהם, וכן בכפוף לחובת גילוי אודות ההשקעה כאמור.

רשימת הנסיבות תפורסם להערות ציבור, ותובא לאישור המליאה לאחר קבלתן

2. **הצעה לתיקון תקנות ניירות ערך (דואר אלקטרוני מאובטח), התשע"ג-2012 ותקנות ניירות ערך (חתימה ודיווח אלקטרוני), התשס"ג-2003 - עדכון המליאה לפני פרסום להערות ציבור.**

רקע

מובאת לאישור המליאה הצעה לתיקון תקנות ניירות ערך (חתימה ודיווח אלקטרוני), התשע"ג - 2013 (להלן: "תקנות דיווח אלקטרוני") בשני עניינים עיקריים: האחד, החלת תקנות דיווח אלקטרוני על רכזי הצעה, על מנת לאפשר להם לדווח באמצעות המגנא. במקביל, תיקון של תקנות ניירות ערך (דואר אלקטרוני מאובטח), התשע"ג-2012 (להלן – "תקנות דואר אלקטרוני"), לצורך שליחת דואר אלקטרוני לרכזי הצעה באמצעות מערכת יעל. והשני, הוספת אפשרות למסירת מידע למפיצי מידע בנסיבות שיתוארו להלן, וכן גביית אגרה עבור מסירת מידע כאמור.

ענייני של התיקון המוצע הראשון הוא השלמת ההסדרה בעניין רכזי הצעה. ביום 20 במרץ 2017, אושרו תקנות ניירות ערך (הצעת ניירות ערך באמצעות רכז הצעה), התשע"ז – 2017 (להלן: "תקנות רכז הצעה"). על פי תקנות רכז הצעה, נדרש רכז הצעה להגיש בקשות ודיווחים לרשות. תיקון תקנות דיווח אלקטרוני נדרש על מנת לאפשר הגשת בקשות או דיווחים כאמור באמצעות המגנא, כנדרש מרכזי הצעה על פי החוק. בנוסף, על מנת לאפשר לרכזי הצעה לקבל דואר אלקטרוני מאובטח מהרשות, מוצע לתקן את תקנות דואר אלקטרוני. לעניין זה צוין כי על מנת להימנע מתיקונים נוספים בעתיד הגדרת "גורם מפוקח" תתוקן כך שתכלול את מי שמבקש לשמש כגורם מדווח לפי תקנות דיווח אלקטרוני.

התיקון המוצע השני עוסק בהעברת דיווחים שפורסמו במגנא בעבר ל"מפיץ" כהגדרתו בתקנות דיווח אלקטרוני (הכוונה למפיצי מידע), בהתאם לבקשה ספציפית של מפיץ. התחברות כמפיץ למגנא, מאפשרת התחברות לממשק דרכו ניתן למשוך דיווחים מיד עם קליטתם במערכת ועד לתקופה של שבוע. לאחר שבוע, אותם נתונים נשמרים בארכיון ואינם ניתנים להורדה עוד על ידי מפיצים. לפי סעיף 16(ב) לתקנות דיווח אלקטרוני, מפיץ

משלם אגרה שנתית בסך של 73,850 ש"ח בעד הורדת נתונים מאתר מפיצי מידע. יצוין כי כיום רשומים 16 מפיצים.

לאחרונה נתקבלו ברשות פניות של מפיצים שביקשו לקבל נתונים אשר לא נמשכו על ידם במהלך השבוע שעמד לרשותם לעשות כן, או מפיצים שפנו בבקשה לקבלת מידע מהעבר בגין תקופה שבה לא היו רשומים כמפיצים.

לפי לשון התקנות כיום לא קבוע מסלול להגשת בקשות כאמור וכן לא קבועה אגרה בציודן. מוצע לתקן את תקנה 16(ב) לתקנות דיווח אלקטרוני כך שתכלול גם מסירת מידע בנסיבות שתוארו לעיל.

בנוסף, מוצע בהזדמנות זו לתקן את הגדרת מפיץ כך שיקרא "מפיץ מידע" על מנת ליצור אבחנה בין מפיץ מידע לפי תקנות דיווח אלקטרוני לבין מי שעוסק בהפצה של ניירות ערך. ההצעות לתיקון תפורסמנה להערות הציבור, לאחר קבלת ובחינת ההערות תובא התייחסות הסגל לאישור המליאה.

לא היו הערות לחברי המליאה. ההצעה לתיקון תפורסם להערות הציבור ותובא לאישור המליאה לאחר קבלתן

3. תיקון סעיף 46 לחוק ניירות ערך ביחס לחברות דואליות - עדכון לפני פרסום להערות ציבור

רקע

מובאת לאישור המליאה הצעה לתיקון סעיף 46 לחוק ניירות ערך. סעיף 46 לחוק ניירות ערך, קובע שהבורסה לא תרשום מניה למסחר בה, אלא אם הבטיחה שבחברה שמבקשת להירשם לראשונה למסחר, יש סוג מניות אחד בלבד. האיסור הזה חל גם על חברות שבאות להירשם בארץ במנגנון הרישום הכפול. עם זאת, במהלך השנים, הרשות פירשה את הוראת הסעיף באופן מצמצם ומקל יותר במקרה של חברות דואליות לאור תכלית הסדר הרישום הכפול, אשר נועד לעודד רישום למסחר בבורסה של ניירות ערך הרשומים למסחר בבורסה בחו"ל, ומתוך הנחה שחברות נסחרות, לא יכולות לשנות את מבנה ההון שלהם בשעה שהן רוצות לבוא ולהיסחר בישראל.

הרשות הביעה עמדה זו בהחלטת מליאה שהתקבלה בעבר וגם בעמדה שהוצגה לבית משפט בעניין מיילן-פריגו (ת"א 40274-09-15 Perrigo Company Plc נגד Mylan N.V.). בית משפט קיבל את עמדת הרשות, שם נקבע כי הרציונל העומד בבסיס ההסדר של הרישום הכפול מצדיק איזון אחר.

בהמשך לאמור, מוצע לתקן את החוק כך שסעיף 46(1) לא יחול על חברות אשר נסחרות לפי הסדר הרישום הכפול בהתאם להוראות פרק 3 לחוק, ובלבד שסוג המניה שירשם למסחר בבורסה בישראל הוא סוג המניה הסחיר ביותר של החברה הדואלית, כדי שחברה לא תרשום את סוג המניה הנחות ביותר.

דיון

לשאלת חבר המליאה האם התיקון רלוונטי רק לחברות זרות, הושב כי אכן כך. עוד צוין כי לאחרונה תוקן חוק ניירות ערך בעניין רישום צולב העוסק אף הוא ברישום למסחר של

מניות זרות על ידי הבורסה. בהצעה לתקנות המשלימות בעניין הרישום הצולב, מוצע לקבוע החרגה דומה מתחולת סעיף 46ב.

להערתו של חבר המליאה לפיה סוג המניות הסחיר ביותר הוא הנחות ביותר, שכן היזם מנפיק לציבור את המניות הנחותות ביותר, הוסבר כי הרשות מעוניינת להגביר את הסחירות בבורסה ולפיכך המטרה היא להביא את המניות הסחירות ביותר. עוד הוסבר כי הסדר הרישום הכפול נסמך על הרגולציה הזרה ועל האיזונים והבלמים שבה. ההנחה היא שככל שמניה סחירה יותר יהיה לדבר ביטוי בהגנות שהרגולטור מעניק בשוק הזר. עוד הוסבר כי עד היום לא אפשרנו רישום של חברות עם מספר סוגי מניות והיום אנחנו רוצים לאפשר את זה. משקיע שמעוניין להשקיע בסוג אחר של מניה של החברה יוכל לעשות כן כפי שנעשה היום, אבל לרישום למסחר בישראל, החברה תוכל לרישום רק סוג מניה אחד, הסחיר ביותר. היום יש 62 חברות עם רישום כפול, שהם בערך 12%, 13% ממספר החברות, אשר מהוות כמעט 50% מהמסחר. יש לחברות האלה חשיבות רבה, וככל שנביא יותר חברות כאלה תהיה לכך תרומה למסחר.

חבר המליאה העיר כי בהסדרה המוצעת יש כדי לעודד חברות ישראליות להנפיק לראשונה בחו"ל. שכן, ברגע שחברה מנפיקה בחו"ל היא יכולה להירשם אחר כך ברישום כפול בארץ מבלי שתהיה כפופה לסעיף 46ב. בתשובה הוסבר כי החשש שהובע אינו תואם את המצב בפועל. בפועל, יש עשרות חברות שרשומות למסחר בחו"ל שאינן מוכנות להירשם למסחר בישראל למרות שיש להן פטור מחוק ניירות ערך, וזאת על אף ש- 40% מהמסחר של החברות ברישום הכפול מבוצע בישראל. הרשות מנסה לבחון מדוע חברות לא מעוניינות להירשם למסחר בארץ וזאת על מנת להסיר את המגבלות של החוק כדי להביא חברות נוספות בתקוה שתהיה לזה תרומה מאוד משמעותית למסחר.

לשאלת חבר המליאה האם המגבלה בסעיף 46ב הפריעה לחברות להירשם למסחר בישראל הושב כי לאחרונה הובא בפני סגל הרשות מקרה בו חברה ביקשה לבוא לשוק הישראלי ולגייס אג"ח אבל לא יכלה להירשם ברישום כפול כיוון שהיו לה מספר סוגי מניות. בסופו של דבר, באותו מקרה ניתן לחברה מכתב אי-אכיפה.

לשאלת חבר המליאה האם היות שהתנאי הוא רישום של סוג המניה הסחיר ביותר אזי אין תנאי להנפקת אג"ח, הושב כי חברות זרות יכולות ליהנות משוק האג"ח בתנאי שהן ירשמו את המניות שלהן. עוד הוסבר כי לגבי אג"ח, יש גם את המודל ההיברידי, אשר מניח כי במצב בו אג"ח של חברה ברישום כפול נסחר רק בישראל, יש עוד עולם רגולטורי ישראלי שחל על החברה. במקרים אלה על החברה לשקף מידע שהוא רלוונטי למחזיקי האג"ח ספציפית במקרים מסוימים במטרה להבטיח את ההגנה על המשקיעים.

לבסוף, צוין כי התיקון הצפוי לסעיף 46ב לחוק יאפשר התמודדות גם עם מנגנוני ביצור שליטה אחרים שקיימים לעיתים בחברות זרות המבקשות להירשם למסחר בארץ, ואשר מעוררים קשיים בהתמודדות מול פרשנות סעיף 46ב לחוק.

ההצעה לתיקון תפורסם להערות הציבור ותובא לאישור המליאה לאחר קבלתן

הצעה לתיקון חוק ניירות ערך בעניין פעילות זירות סוחר ישראליות כלפי לקוחות זרים - לאחר הערות ציבור.

רקע

בהמשך למליאת דצמבר האחרונה, בה הוצגה הצעה לתיקון חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 בנושא פעילות של זירות סוחר שפונות ללקוחות בחו"ל, פורסם תזכיר חוק בפברואר 2017 להערות ציבור (להלן: "התזכיר" או "תזכיר החוק").

לאחר קבלת הערות הציבור וקיום פגישות עם כלל הגורמים שביקשו להיפגש עם סגל הרשות, דן סגל הרשות בהערות. התזכיר מטפל בשני נושאים:

1. הטלת איסור מוחלט על פעילות של זירות סוחר באופציות הבינאריות. במרץ 2016 קבעה הרשות מכוח סמכותה איסור כאמור לגבי זירות סוחר הפועלות כלפי לקוחות ישראלים. התזכיר מעגן את איסור זה בחוק ומחיל אותו גם ביחס לזירות סוחר הפועלות מישראל כלפי לקוחות מחוץ לישראל.

2. לגבי זירות סוחר הפועלות מישראל רק כלפי לקוחות מחו"ל, ומציעות מכשירים פיננסיים שונים (שהן לא אופציות בינאריות), דורש התזכיר קבלת רישיון זר, העומד בתנאים הקבועים בתזכיר.

הוצג בפני חברי המליאה ריכוז של כלל ההערות שהתקבלו בנוגע לתזכיר החוק, תוך ציון מספר נקודות לדיון לגביהן.

צוין כי גם בעולם, ניתן לראות מגמה נרחבת בשנה האחרונה של חקיקה ושל הצעות לאסדרה דומות בנושא מסחר באופציות בינאריות או במכשירים פיננסיים מסוכנים. כך לדוגמה - בקנדה קיימת הצעה לאסור את הפעילות באופציות בינאריות ובבלגיה כבר קיים איסור שכזה. בצרפת ישנה הצעה לאסור פרסום ושיווק של מוצרים פיננסיים כאלה, וגם אירלנד פועלת בכיוון דומה. גרמניה פרסמה הצעת חוק בנושא של הטלת איסור על המסחר, השיווק וההפצה של מכשירים פיננסיים מסוכנים.

התקבלו הערות ציבור לשני הנדבכים של תזכיר החוק:

1. כמפורט בטבלת הערות הציבור, בנושא קביעת האיסור לפעול באופציות בינאריות התקבלו הערות ממספר גורמים העוסקים בתחום. גורמים אלה העלו טענות בדבר פגיעה בחופש העיסוק. הטענה העיקרית שנטענה היא שהדבר יביא לפגיעה לא מידתית באלפי עובדים ולפגיעה בהכנסות המדינה ממיסים. לטענתם יש מקום להסדיר פעילות זו, בדיוק כמו הכוונה להסדיר את העיסוק במוצרים פיננסיים אחרים בזירות ישראליות הפועלות מול לקוחות זרים, ולא לאסור את הפעילות באופן מוחלט. רוב הפונים בעניין זה העדיפו לשמור על חשאייות ולא לספק לרשות מידע בדבר גודל התעשייה והגורמים המעורבים בה, למרות פנייה מפורשת שנעשתה מהרשות לכל הגורמים המעירים בבקשה לספק מידע בעניין.

התשובה לטענות אלה היא בכך שהרשות אינה רואה אפשרות להסדיר את המסחר בזירות סוחר באופציות הבינאריות הפונות ללקוחות זרים, כפי שהרשות לא ראתה אפשרות להסדיר אותו גם ביחס לזירות סוחר שביקשו להציע מסחר באופציות בינאריות ללקוחות ישראליים. מדובר במסחר במכשיר הדומה במהותו למשחק הימורים, מוצר מסוכן ומורכב לתמחור. לכן סגל הרשות אינו רואה אפשרות לקיים

מסחר הוגן ותקיין במכשיר זה תוך קיום פיקוח יעיל עליו. לפיכך, מוצע לאסור זאת באופן מוחלט.

לגבי הטענה לפגיעה בחופש העיסוק, הרי שלא מדובר בזכות מוחלטת ולכן גם אם קיימת פגיעה כלשהי בחופש העיסוק, פגיעה שכאמור לא הוכחה או בוססה בנתונים על ידי הטוענים לכך, אזי היא עומדת במסגרת פסקת ההגבלה של חוק יסוד: חופש העיסוק, שכן הדבר נעשה לתכלית ראויה, מעוגן בחוק ומידתי.

2. לגבי ההערות שהתקבלו בנוגע לאסדרה המוצעת לגבי זירות הסוחר אשר מציעות מסחר במכשירים פיננסיים אחרים שאינם אופציות בינאריות - צוינו שלוש נקודות לדיון:

א. לגבי דרישת הרישיון הזר - בתזכיר נקבע שרישיון זר יוכר רק אם ניתן על ידי רגולטור ממדינות אירופה או ארה"ב או רישיון אקוויולנטי אחר שהרשות הכירה בו. בנושא זה התקבלו הערות לפיהן יש להכיר ברישיונות ממקומות נוספים בעולם וכן לעניין הקריטריונים להכרה של הרשות ברישיונות נוספים. בעניין ההכרה ברישיון אחר כרישיון בר השוואה לרישיון זירה הניתן על ידי הרשות, יש לבחון האם יש מקום להרחיב את רשימת הקריטריונים שעל פיהם הרשות תקבל החלטה האם מדובר ברישיון בר השוואה, לרשימה יותר רחבה.

ב. לגבי חובת הרישוי המוצעת בתזכיר החוק גם לעניין פעילות כלפי לקוחות המצויים במדינות שאין בהן דרישה לקבלת רישיון - הוער כי היות שבמדינות אלה הרגולטור הפיננסי מצא לנכון שלא להתערב, אין סיבה שלא לאפשר פעילות במדינות אלה ללא דרישת רישיון זר.

בעניין זה צוין כי בתזכיר החוק אומצה הגישה לפיה פועלות מדינות רבות בעולם, אשר דורשות רישיון בגין פעילות המתבצעת בטריטוריה שלהם, בלא תלות בשאלת מיקום הלקוחות. כלומר, בין אם הלקוחות נמצאים באותה מדינה או מחוץ לה. כך תזכיר החוק קובע כי כל עוד הפעילות של זירות סוחר נעשית מתוך ישראל, היא צריכה להיות מוסדרת, לא משנה אם מדינת היעד דורשת רישיון או לא. הטענה שהועלתה במסגרת הערות הציבור, מתנגדת לגישה זו ומבקשת שלא לדרוש רישיון זר לגבי פעילות מול לקוחות ממדינות אשר אינן דורשות רישיון.

ג. תחולת תזכיר החוק - הועלו הערות באשר לתחולת החוק המוצע גם על תפעול של זירת הסוחר, לרבות על נותני שירותי התוכנה, המחשוב, התפעול והמוקדים הטלפוניים. יצוין כי בתחום זה, חברות הטכנולוגיה המפתחות את התוכנות לניהול זירת סוחר לעיתים קרובות ממשיכות לתת גם שירותי תפעול ותמיכה. במקרים אלה כאשר לא מדובר במכירת תוכנה כמוצר מדף בלבד, אלא במתן שירותים מתמשכים, גורמים אלה אכן יהיו כפופים לתחולה של התזכיר ויחויבו בקבלת רישיון לפעילותם. בעניין זה, התקבלו הערות כי התחולה של התזכיר רחבה מדי ושהיא עלולה לפגוע בתעשיית הפינטק בארץ. ההערות בעניין זה רלוונטיות לשני הנדבכים של ההסדרה המוצעת.

דיון

אחד מחברי המליאה ציין כי חופש העיסוק הוא לא זכות מוחלטת, ולכן לא ניתן לטעון לפגיעה בחופש העיסוק כביכול יש בכך כדי לאפשר ביצועה של כל פעילות שהיא במעטה של הגנת החוק.

בהמשך ניתנו רקע וסקירה של התפתחות תהליכי החקיקה של תזכיר החוק. הרשות אסרה על המסחר של זירות סוחר באופציות בינאריות כלפי לקוחות ישראלים. מדובר בהחלטה שהתקבלה כאמור כבר במרץ 2016. בתזכיר יש ניסיון להרחיב את אותו איסור גם כלפי מי שמבקש להציע את זה מתוך הארץ ללקוחות בחו"ל. הרשות מקבלת מאות תלונות מאנשים רבים ותלונות מרגולטורים אחרים בדרישה שהרשות תעשה מעשה ותפתור את הבעיה של האופציות הבינאריות המשווקות על ידי גורמים ישראלים ברחבי העולם. לכן, מוצע ללכת בכיוון של תזכיר החוק. המסחר באופציות בינאריות דומה במהותו למשחקי הימורים, וזהו הבסיס לאיסור שהטילה הרשות על האופציות הבינאריות.

תזכיר החוק הועבר לשולחן הממשלה, ושם זה ממתין בשלב זה. קיימים גורמים הטוענים כי התזכיר יפגע בחופש העיסוק של עובדים בתעשייה, שאין צורך לגדוע ענף שלם, שהדבר יפגע בתעסוקה של עולים חדשים ובני מיעוטים וכן הלאה. לעמדת סגל הרשות, כאמור, אין לקבל את הטענות האלה.

יש טענה אחרת, כי תזכיר החוק מרחיב מדי מעבר לאופציות הבינאריות, וזאת בכל הנוגע לזירות הסוחר, הפורקסים באשר הם. גם אם זירת סוחר אינה מציעה אופציות בינאריות, היא נדרשת לפעול תחת רישיון. על כך יש התנגדות, אבל גם אלה שמתנגדים לעניין זה, אינם מתנגדים לקידום תזכיר החוק בכל הנוגע לאופציות הבינאריות, אלא רק ביחס להרחבת התזכיר על זירות הסוחר שאינן מציעות אופציות בינאריות. על כן, זוהי הנקודה שיש לבדוק מחדש ולדון שוב בתחולת תזכיר החוק על זירות הסוחר שאינן מציעות אופציות בינאריות.

יש גורמים הטוענים שיש לאפשר את המסחר באופציות הבינאריות בביקוח הרשות. זהו משהו שהוא בלתי אפשרי ולא סביר בתחום שבו היא מצאה כי ההסדרה איננה אפשרית או אפקטיבית, כפי שנעשה בתחום האופציות הבינאריות אשר נאסר על ידי הרשות מלכתחילה כלפי לקוחות ישראלים.

חבר מליאה שאל האם האיסור המוחלט המוצע בתזכיר החוק חל רק על אופציות בינאריות או גם על מכשירים פיננסיים נוספים. בתשובה הוסבר כי תזכיר החוק מקנה סמכות לשר האוצר להרחיב את תחולת האיסור גם על מכשירים פיננסיים נוספים, על מנת לתת מענה למצב שבו עשויים להתגלות מכשירים פיננסיים נוספים אשר במהותם דומים לאופציות בינאריות, אך הם אינם נכנסים להגדרה של אופציה בינארית.

שאלה נוספת שהציג אותו חבר מליאה היא האם זירת סוחר אשר מציעה מסחר במכשירים פיננסיים גם ללקוחות ישראלים וגם ללקוחות זרים, יכולה לשווק מכשיר פיננסי רק ללקוחות זרים ולא ללקוחות ישראלים. בתשובה הוסבר כי הדבר לא אפשרי שכן על זירה בעלת רישיון חלים כל התנאים וההוראות הקבועים בחוק ובתקנות הן ביחס ללקוחות ישראלים והן ביחס ללקוחות זרים, וכך גם סוג המכשירים הפיננסיים שמותר לה להציע בזירה ביחס לכלל לקוחותיה.

חבר מליאה שאל גם האם זירת סוחר המחזיקה ברישיון אירופאי, תוכל להציע מכשירים פיננסיים ללקוח ממדינה אחרת, לדוגמה ניגריה. בתשובה הוסבר שבמידה ומדובר באופציות בינאריות, אז התשובה היא לא באופן מוחלט.

ככל שמדובר במכשיר פיננסי אחר, תזכיר החוק מאפשר זאת כתלות בתנאי הרישיון אותו זירת הסוחר מחזיקה, ובכל מקרה מדובר בנושא לדיון אשר נבדק בשלב זה מחדש.

החלטה: אושר, פה אחד, להתקדם בהליכי החקיקה של ההצעה לתיקון חוק ניירות ערך בעניין אופציות בינאריות